

HOOFDSTUK 18: Geld en het Bankwezen

Soorten geld: Geld komt in verschillende vormen voor in onze maatschappij.

Geldhoeveelheid in ruime zin (M_3) $M_3 = M_1 + Quasigeld$	$\left\{ \begin{array}{l} \bullet \\ \bullet \\ \bullet \end{array} \right.$	<ul style="list-style-type: none"> • Chartaal geld: Munten en bankbriefjes in handen van het publiek (CP) • Giraal geld: deposito's bij banken (= geld op zichtrekeningen) (D) • Quasigeld: geld op spaarrekening + termijnsparrekeningen ≤ 2 jaar + kortetermijnactiva 	$\left. \vphantom{\begin{array}{l} \bullet \\ \bullet \\ \bullet \end{array}} \right\}$	Geldhoeveelheid in enge zin (M_1) $M_1 = CP + D$
---	--	--	---	---

Geldcreatie: Doordat banken maar een deel van hun deposito's (D) effectief als reserve houden (R), gaan banken een deel van de deposito's terug uitlenen. Zo wordt er weer geld gecreëerd. De multiplier van de geldbasis (MB) kan men als volgt berekenen:

$$mm = \frac{M_1}{MB} = \frac{CP + D}{CP + R} = \frac{\frac{CP}{D} + 1}{\frac{CP}{D} + r} = \frac{c + 1}{c + r}$$

Waarbij c de verhouding is tussen het chartaal geld en giraal geld en r de kasreservecoëfficiënt, namelijk hoeveel geld een bank moet in kas houden van alle deposito's. Indien er meer basisgeld wordt gemaakt door de centrale bank, kan men aan de hand van de geldbasismultiplier berekenen welke geldhoeveelheid er effectief bijkomt.

De vraag en het aanbod van geld

Geldaanbod: De geldhoeveelheid wordt aangeboden door de centrale bank.

$$M_1^A = mm(c; r) * MB$$

Het geldaanbod is afhankelijk van:

- Indien de kasreservecoëfficiënt r verlaagt, verhoogt het geldaanbod. (Gedrag van de banken, maar overheid legt minimum op.)
- Indien de verhouding chartaal/giraal geld c verlaagt, verhoogt het geldaanbod (Gedrag van het publiek.)
- Indien de geldbasis MB verhoogt, verhoogt het geldaanbod (Gedrag van centrale bank.)

Het geldaanbod hangt niet af van de rente i , maar van het gedrag van het publiek, banken en de centrale bank.

Geldvraag: De geldhoeveelheid die wordt gevraagd in de economie kunnen we afleiden van de Fisher-vergelijking.

$$M_1^V = \frac{1}{V} * P * Q = \kappa(\bar{i}; \bar{\pi}^e) * P * Q$$

Waarbij κ de inverse van de omloopsnelheid is. Deze omloopsnelheid wordt ook zelf door de interestvoet en de verwachte inflatie beïnvloed.

- Indien de rente afneemt, zullen bv. obligaties minder interessant zijn en zullen vermogensbezitters een groter deel van hun vermogen houden in de vorm van geld. De omloopsnelheid zal dus afnemen, omdat het langer zal duren voordat al het geld op de zichtrekening is uitgegeven. De inverse van de omloopsnelheid zal toenemen en de vraag naar geld zal toenemen.
- Indien de verwachte inflatie afneemt, wordt het bewaren van geld weer meer aantrekkelijk t.o.v. andere beleggingsvormen. De omloopsnelheid zal ook hier afnemen, omdat er hierdoor weer meer geld op de zichtrekeningen staat. De inverse van de omloopsnelheid zal toenemen en de vraag naar geld zal toenemen.

De geldvraag neemt dus toe indien:

- De interestvoet afneemt
- De verwachte inflatie afneemt
- Het algemeen prijspeil toeneemt
- Het reëel BBP toeneemt

De verwachte inflatie, de inflatie en de groei van het reëel BBP doen de geldvraagcurve verschuiven.

